

Освіта ХХІ століття

Інноваційні освітні проекти – кроки до світових стандартів освіти (науково-педагогічний проект «Інтелект України»)

Ірина ГАВРИШ,

доктор педагогічних наук, професор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, науковий керівник проекту,

Світлана КИРИЛЕНКО,

кандидат педагогічних наук, начальник відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи Інституту інноваційних технологій та змісту освіти МОН України, науковий консультант проекту

Характерною ознакою розвитку національної системи освіти на сучасному етапі є її варіативність, що виявляється у створенні авторських шкіл, наявності альтернативних навчальних книг, запровадженні в практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів різноманітних педагогічних інновацій, зокрема науково-педагогічних проектів.

Аналіз наукових джерел дозволив дійти висновку, що теоретико-методологічні, технологічні та організаційні питання створення й реалізації науково-педагогічних проектів ще не були об'єктом спеціальних досліджень учених. Лише в новій редакції Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності визначено поняттєво-термінологічний апарат цієї актуальної педагогічної проблеми, сформульовано вимоги до інноваційних освітніх проектів, охарактеризовано їх види, процедуру створення нормативно-правової бази та оцінювання результатів, зміст і тривалість етапів впровадження. У цьому документі науково-педагогічний проект розглядається як «інноваційний освітній проект», який «є процедурою і комплексом усіх необхідних заходів щодо створення і реалізації інноваційного освітнього продукту». Також наголошується: «З ініціативою щодо проведення експерименту може виступати автор ініціативи – юридична або фізична особа, яка має намір запропонувати нові освітні ідеї, педагогічні та управлінські технології, удосконалити освітню діяльність» (Наказ МОНмолодьспорту України від 30.11.2012 р. №1352 «Про внесення змін до Положення про

порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18 грудня 2012 р. за №2111/22423).

Водночас на практиці все набагато оптимістичніше, ніж у теорії: нині в Україні успішно реалізуються найрізноманітніші інноваційні освітні проекти, до яких належить і науково-педагогічний проект «Інтелект України». Задум щодо його започаткування пов'язаний з ідеями видатного вченого, президента Національної академії педагогічних наук Василя Григоровича Кременя, чиї праці виявилися для нас не лише концептуальним орієнтиром, що визначив напрями професійних пошуків, а й дали надію на те, що українська освіта має шанси стати якісною, учні – успішними, а вчителі – соціально захищеними [Кремень В. *Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми)* / В.Кремень. – К.: Грамота, 2003. – 216 с.; Кремень В. *Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати* / В.Кремень. – К.: Грамота, 2005. – 448 с.]. У вересні 2008 року відбулася зустріч з Василем Григоровичем, на якій він висловив підтримку нашому задуму. Ми щиро вдячні йому за це.

Концептуальною основою всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України» є теорія меритократичної освіти Т.Веблена, що ґрунтується на положенні про визначальну роль інтелектуальної еліти в розбудові могутньої держави [Педагогическая технология: Учебное пособие / М.Е. Поленова. – Белгород: Изд-во Белгородского государственного университета, 1998. – 400 с.]. У нинішньому столітті вона набула визнання в більшості розвинених країн: виховання інтелектуальної

еліти нації вважається одним із найважливіших напрямів державної політики в галузі освіти. Тому в цих країнах здійснюється державне фінансування меритократичної освіти, успішно функціонує система пошуку та навчання обдарованих дітей, учнівської та студентської молоді, діють спеціальні комітети й асоціації, що опікуються питаннями виховання інтелектуальної еліти, створено систему підготовки й перепідготовки кадрів для роботи з обдарованими дошкільниками та учнями.

Так, у США програми для обдарованих дітей та учнівської молоді фінансуються як за рахунок бюджетів штатів (наприклад, штат Північна Кароліна витрачає на фінансування таких програм близько 7% бюджету), так і завдяки значним матеріальним внескам різноманітних фондів, корпорацій та підприємств. Ефективною є запроваджена система тестування, спрямована на пошук обдарованих дітей. Починаючи з 4–5 років передбачено їх навчання в спеціалізованих (магнітних) школах, організація занять за індивідуальними навчальними програмами в інших типах загальноосвітніх навчальних закладів. При університетах створюються літні школи для занять з обдарованими дітьми та учнівською молоддю. Впродовж п'ятидесяти останніх років у США успішно функціонує Національна асоціація для обдарованих дітей (NAGC), яка має розгалужену мережу філіалів по всій країні та спрямовує свою роботу на педагогічну підтримку понад трьох мільйонів здібних і обдарованих американських дітей. Згідно з національною програмою педагогічної підтримки обдарованої молоді «Меріт» щорічно шляхом тестування відбирається до 600 тис. найбільш здібних учнів середніх шкіл. За його результатами 35 тис. обдарованих підлітків отримують різноманітні пільги для набуття подальшої освіти [*Зарубежний опыт / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/talented/foreign.htm>*].

Результати впровадження концепції меритократичної освіти в освітній простір США виявляються досить переконливими. Рейтинг, складений на основі статистичних даних Нобелівського комітету, свідчить про те, що ця країна міцно утримує позиції лідера у світовій науці. Так, серед першої п'ятірки країн згаданого рейтингу нобелівськими лауреатами є 276 громадян США, 102 – Великої Британії, 77 – Німеччини, 49 – Франції та 30 – Швеції [*Самые «нобелевские» страны / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rating.rbc.ru/article.shtml?2004/10/04/801248>*].

Нині програми обов'язкової державної діагностики, спрямовані на ідентифікацію обдарованих дітей, діють у 47 країнах світу. Цікавий досвід освіти здібних і обдарованих дітей та учнівської молоді накопичено в Австралії, Ізраїлі, Німеччині, Китаї, Кореї, Сингапурі. Так, в Ізраїлі система роботи з обдарованими дітьми передбачає здійснення таких заходів: у другому класі початкової школи міністерство освіти проводить єдиний для всіх учнів іспит з метою виявлення найбільш обдарованих; 15 відсотків дітей,

які отримали найвищі бали, беруть участь у другому турі. За його результатами три відсотки найкращих з них отримують можливість навчатися за спеціальними програмами. В Австралії функціонують незалежні приватні школи для здібних і обдарованих дітей 3–12-го класів (Бейкер-коледжі). Їх особливістю є прагнення до інтеграції зусиль викладачів вищої школи, учителів та батьків у вирішенні завдань освіти. «Супершколи» у Кореї для здібних і обдарованих дітей мають право конкурсного відбору, отримують найбільшу державну підтримку порівняно з іншими загальноосвітніми навчальними закладами, жорстко прив'язані до університетів і самі виконують функції «дитячих університетів», де відпрацьовуються технології навчання відповідного контингенту учнів. У тісній співпраці з цими школами діє Institute For Gifted Education & Promotion, на який покладено функції теоретико-методологічного й методичного забезпечення роботи з питань виховання майбутньої еліти нації [*Маркелов Е.В. О системе образования одаренных детей в странах Восточной Азии [Електрон. ресурс] / Е.В. Маркелов. – Режим доступу: <http://emarkelov.livejournal.com/330.html>; Попова Л.В. Образовательные программы для одаренных детей в странах Европы [Електрон. ресурс] / Л.В. Попова. – Режим доступу: <http://psyjournals.ru/psyedu/2009/n4/24498.shtml>*].

Як бачимо, на сучасному етапі розвитку в європейських країнах і США виховання здібних та обдарованих дітей і молоді вважається важливим напрямом державної політики. «Ніхто не зможе заперечити, що обдарованість – одне з найважливіших, якщо не найголовніше багатство будь-якої країни. Практично всі експерти, які здійснювали аналіз феномена економічного ривка країн Південно-Східної Азії та Японії, незмінно вказують на вміле, раціональне використання інтелектуальних ресурсів. Тут і зростання освітнього рівня всього населення, і зразкова постановка системи освіти в усіх її ланках, і підвищена увага до тієї частини молодого покоління, яку називають обдарованою», – наголошує М.Поленова, пояснюючи фактори, що спричинили реалізацію теорії меритократичної освіти в країнах, що прагнуть до економічного та соціально-політичного піднесення [*Педагогическая технология: Учеб. пособие / Науч. ред. М.Е. Поленова. – Белгород: Изд-во Белгородского государственного университета, 1998. – С. 189*].

Розуміння необхідності створення спеціальної системи освіти для обдарованих дітей і молоді прийшло нині і в Україну. Так, за останні роки завдяки зусиллям Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України створено нормативні та теоретико-методологічні передумови реалізації концепції меритократичної освіти. У серпні 2007 року за ініціативи президента НАПН України В.Кременя і президента Малої академії наук С.Довгого у складі НАПН України створено Інститут обдарованої дитини, який сьогодні є потужним науковим центром з питань навчання,

виховання і розвитку обдарованих дітей та учнівської молоді.

Підсумовуючи перші дослідження семирічного етапу реалізації всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України», ми хочемо висловити слова подяки Міністерству освіти та науки України за підтримку, професіоналізм, відкритість інноваційних пошуків, а також своєчасне створення нормативної бази проекту (накази Міністерства освіти і науки України від 30.12.2008 р. №1218 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі навчально-виховного комплексу №169 м. Харкова»; від 04.10.2010 р. №925 «Про розширення бази для експериментального впровадження науково-педагогічного проекту «Інтелект України»; від 14.07.2011 р. №790 «Про розширення бази для експериментального впровадження науково-педагогічного проекту «Інтелект України», від 10.07.2012 р. №797 «Про продовження впровадження науково-педагогічного проекту «Інтелект України» в практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів України»), яка дозволила нам ефективно працювати.

Засновниками проекту є Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди та Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди – один із найстаріших і найавторитетніших педагогічних університетів країни, альма-матер для багатьох поколінь педагогів, який славиться своїми науковими школами, досвідченими спеціалізованими радами, професорсько-викладацьким складом, потужною науково-методичною та матеріально-технічною базами. Творчий колектив всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України» охоплює провідних науковців ХНПУ, докторантів та аспірантів, які здійснюють його методологічне та науково-методичне супроводження. Ми вдячні Івану Федоровичу Прокопенку за всебічну підтримку й допомогу у створенні й реалізації проекту.

Науковими консультантами проекту є дійсний член Національної академії педагогічних наук України, директор Інституту проблем виховання НАПН України, доктор психологічних наук, професор І.Д. Бех та начальник відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України, кандидат педагогічних наук С.В. Кириленко. Науковий керівник проекту – професор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, доктор педагогічних наук І.В. Гавриш. Групу медико-психологічного супроводження очолює завідувач відділу гігієни дітей шкільного віку та підлітків Інституту охорони здоров'я дітей і підлітків Національної академії медичних наук України, доктор медичних наук Г.М. Даниленко.

До творчого колективу проекту входять науковці, найдосвідченіші вчителі початкової, основної та

старшої шкіл, директори і заступники директорів загальноосвітніх навчальних закладів, медики, психологи, батьки.

Метою всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України» є впровадження у національний освітній простір системи ідентифікації, навчання та виховання здібних і обдарованих дітей та учнівської молоді. У межах проекту учні навчаються в проектних класах за спеціально розробленими навчальним планом, навчальними методичними комплектами, у складі яких зошити на друкованій основі, методичні рекомендації для вчителя, наочність (плакати, картки, роздавальний матеріал для учнів, матеріали для проведення дослідів тощо), а також диски з інформаційно-комунікаційним супроводженням кожного уроку (навчальні презентації, аудіофайли із записом науково-популярних та художніх текстів, що вивчаються; відеофайли з алгоритмами написання букв і цифр, таблицями додавання, віднімання, множення й ділення, правилами з української мови, уривками мультфільмів, художніх і науково-популярних фільмів, фізкультхвилинок, дібраних відповідно до теми уроків тощо).

Відповідно до основних положень теорії меритократичної освіти ми визначили методологічні, теоретичні, методичні й організаційні засади реалізації науково-педагогічного проекту «Інтелект України». Ця робота здійснюється під науковим керівництвом академіка Національної академії педагогічних наук України, доктора психологічних наук Івана Дмитровича Беха. Нині, користуючись нагодою, висловлюємо видатному українському вченому щиро подяку. За час впровадження проекту науково-творчий колектив отримував висококваліфіковану допомогу з питань методологічного та психологічного супроводу розроблення навчальних посібників, мультимедійних засобів навчання, де Іван Дмитрович був вимогливим експертом і науковим консультантом. Допомога надавалася і вчителям-практикам, які отримали можливість осмислити постулати вченого щодо організації та забезпечення інноваційного навчально-виховного процесу як у цілому в загальноосвітньому навчальному закладі, так і конкретному класі. Його авторське бачення компетентнісного й діяльнісного підходів надало можливість учителям проектних класів глибше осмислити основні ідеї впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти. Кожна зустріч з академіком Іваном Дмитровичем Бехом була і є для всіх учасників проекту великою школою професіоналізму й самовідданого служіння освітянській справі.

Велике значення для нас мали й наукові праці видатного дидакта сучасності Олександри Яківни Савченко. Вони стали науковим підґрунтям у процесі конструювання й реалізації дидактичної моделі навчально-виховного процесу в 1–4-х класах, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України».

Досвід розбудови системи меритократичної освіти в розвинених країнах дає підстави для

висновку, що лише за умов об'єднання зусиль науковців і практиків, менеджерів, політичних та громадських діячів можна досягти успіху у вирішенні завдань виховання майбутньої еліти нації. Тому ми вдячні долі за те, що дозволила нам заручитися підтримкою начальника Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації Романа Володимировича Шаповала, начальника Департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації Наталії Іванівни Клокар, начальника управління освіти і науки міста Дніпропетровська Лариси Борисівни Сафронової та багатьох інших. За їх сприяння в Київській і Харківській областях, а також у Дніпропетровську створено розгалужену мережу загальноосвітніх навчальних закладів, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України». Уклін і подяка їм від творчого колективу всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України».

Першим загальноосвітнім навчальним закладом, у якому в 2007–2008 навчальному році було започатковано педагогічний експеримент всеукраїнського рівня, спрямований на теоретико-методологічне обґрунтування й експериментальну перевірку основних ідей, покладених в основу науково-педагогічного проекту «Інтелект України», стала гімназія №169 Харківської міської ради (директор – відмінник освіти України Олександр Федорович Щербаків). Відзначимо, що це був не випадковий вибір.

Харківська область за кількісними та якісними показниками посідає одне з перших місць в Україні за рівнем організації роботи з академічно здібними та обдарованими дітьми й учнівською молоддю, що є безсумнівною заслугою Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації. Завдяки системній роботі його співробітників в області у 2009 році була відкрита обласна спеціалізована школа-інтернат «Обдарованість» II–III ступенів, започатковано моральне і матеріальне стимулювання обдарованих учнів та педагогів (проведення урочистих свят, призначення стипендій, щомісячні доплати педагогічним працівникам, учні яких стали переможцями міжнародних і всеукраїнських предметних олімпіад). В області створена система турнірного руху, що охоплює підготовку та проведення одинадцяти учнівських командних турнірів і семи конкурсів. Упродовж багатьох років учні Харківської області посідають призові місця на IV етапі всеукраїнських учнівських олімпіад.

Згодом учасниками всеукраїнського експерименту з проблеми «Створення системи супроводження навчання, виховання та розвитку здібних і обдарованих дітей молодшого шкільного віку» стали й інші загальноосвітні навчальні заклади Харківської області: Харківська загальноосвітня школа I–III ступенів №103; Харківська загальноосвітня школа I–III ступенів №142; Харківська спеціалізована школа I–III ступенів №156; Харківська спеціалізована школа I ступеня №176; Харківська

спеціалізована школа I ступеня №177; Харківська гімназія №144; Покотилівський лицей «Промінь»; Циркунівська загальноосвітня школа I–III ступенів. У Наказі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 10.07.2012 р. №797 «Про продовження впровадження науково-педагогічного проекту «Інтелект України» в практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів України», у якому узагальнюються результати дослідно-експериментальної роботи, проведеної на базі згаданих ЗНЗ, зокрема, відзначається: «Педагогічним колективам – учасникам експерименту оголосити подяку за творчу роботу, розробку й впровадження інноваційних педагогічних технологій у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів». Творчий колектив всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України» приєднується до цих слів подяки.

У Київській області за підтримки Департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації створено мережу загальноосвітніх навчальних закладів, на базі яких реалізуються міжнародні, всеукраїнські, регіональні програми та проекти. Зокрема, у 2011–2012 навчальному році розпочалася робота з упровадження всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України». Директор Департаменту Наталія Іванівна Клокар є активним ініціатором нововведень. Вона переконана, що створення розгалуженої науково-методичної мережі дозволяє позитивно вирішити питання оптимального використання кадрових, науково-методичних, навчально-методичних та матеріально-технічних ресурсів області, формування мотивації педагогів до творчої діяльності, задоволення запитів батьківської громадськості щодо надання якісних освітніх послуг тощо.

Координатором інноваційної та дослідно-експериментальної роботи в області є Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів. Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.07.2011 р. №790 «Про розширення бази для експериментального впровадження науково-педагогічного проекту «Інтелект України» Інститут визначено базовим з підготовки вчителів до роботи за проектом. Тому спільна діяльність Департаменту та Інституту спрямована на розроблення та апробацію моделі підготовки вчителів до успішної професійної діяльності.

Виконуюча обов'язки ректора Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів Євгенія Миколаївна Бачинська першою в області ознайомилася з проектом «Інтелект України» і в 2010 році організувала делегацію педагогічних працівників, які виявили бажання ґрунтовно опанувати досвід упровадження проекту в Харківській гімназії №169. Початок було покладено. Сьогодні спостерігається наступність у впровадженні проекту в практику роботи школи I ступеня. В області за проектом успішно працює 70 класів, у яких навчається 1631 учень. Регіональним координатором

проекту є Алла Олексіївна Седеревічене, завідувач навчально-методичного кабінету початкової освіти. Її методична діяльність у реалізації проекту спрямована на підготовку вчителів початкових класів до роботи в інноваційному середовищі, розкриття творчого потенціалу педагогів, відстеження результатів навчальних досягнень учнів.

Мережа проектних класів «Інтелект України» створена й у Дніпропетровську. Головним завданням управління освіти та науки Дніпропетровської міської ради (начальник – Лариса Борисівна Сафронова) є реалізація державної політики в галузі освіти на якісно новому рівні шляхом упровадження інноваційної діяльності, створення інформаційно-освітнього простору для забезпечення рівного доступу громадян до якісної освіти.

Значну роль у вирішенні завдань модернізації системи освіти Дніпропетровська відповідно до викликів сьогодення відіграє Центр інноваційної педагогіки, що функціонує в структурі міського методичного центру. Очолює його доктор педагогічних наук, заслужений працівник освіти України Наталія Борисівна Гонтаровська. За майже тридцять років роботи директором школи, двадцять п'ять з яких загальноосвітній навчальний заклад функціонував як експериментальний, Наталія Борисівна набула безцінний досвід, що допомагає їй бути професійним організатором інноваційного освітнього руху в місті, зокрема успішно очолювати науково-методичну й організаційну діяльність, спрямовану на впровадження всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України» в практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів. Завдяки їй до участі у проекті долучилися 32 загальноосвітні навчальні заклади.

Нині проект поступово впроваджується й у інших регіонах України – Західній Україні, Автономній Республіці Крим, у Донецьку, Запоріжжі, Чернігівській області. Низький уклін Вам, дорогі нашому серцю керівники загальноосвітніх навчальних закладів і вчителі, за підтримку та допомогу, професіоналізм, бажання зробити освіту якісною, а дітей успішними і щасливими. Слова нашої вдячності спрямовані й головному редактору журналу «Рідна школа» Анжеліні Володимирівні Пугач за підтримку небайдужих освітян, творчих вчителів і науковців. Кожна сторінка журналу – це велика школа об'єднання науки і практики, вчителя-новатора та ученого-методолога. Саме цей підхід до створення журналу дає підстави кожному освітянину осягнути, що лише у такий спосіб ми зможемо реалізувати ідеї, окреслені Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 року.

Аналіз результатів проведення педагогічного експерименту в експериментальних загальноосвітніх навчальних закладах всеукраїнського рівня м. Харкова і Харківської області в 2008–2012 роках, а також узагальнення результатів упровадження всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України» в практику роботи загальноосвітніх

навчальних закладів I ступеня дозволили дійти висновку про високу ефективність дидактичної моделі навчання академічно здібних і обдарованих учнів початкової школи в процесі розвитку всіх без винятку компонентів академічної обдарованості: особистісного (високий рівень сформованості мотивації навчально-пізнавальної діяльності та мотивації досягнення, наполегливість, уміння долати труднощі, здатність до концентрації уваги тощо), креативного (здатність бачити суперечності, формулювати проблему та винаходити шляхи її розв'язання; гнучкість, оригінальність, швидкість, дивергентність мислення; розвинена уява; кмітливість тощо) та інтелектуального (здатність бачити закономірності, моделювати ситуації, формулювати версії, узагальнювати, знаходити аналогії, будувати доказ тощо). Зокрема, в експериментальних класах порівняно з контрольними значно зросла кількість учнів, у яких сформовано високий рівень мотивації досягнення та мотивації учіння, дивергентності мислення, здатності до формулювання проблеми та винайдення шляхів її розв'язання, кмітливості, концентрації уваги, уяви, зокрема й просторової.

Статистична значущість змін у рівнях сформованості академічної обдарованості учнів експериментальних класів порівняно з учнями контрольних класів була підтверджена перевіркою статистичної гіпотези дослідження за допомогою критерію χ^2 , а також аналізом шкільної успішності учнів проектних класів. Так, 88,7% випускників початкової школи (за проектом у 2012–2013 навчальному році працювало чотири четвертих класи) виконали завдання ДПА з математики на високому рівні, 11,3% – на достатньому; 79,2% учнів виконали завдання ДПА з української мови на високому рівні, 20,8% – на достатньому; 84,9% учнів виконали завдання ДПА з читання на високому рівні, 15,1% – на достатньому.

Учні проектних перших–третьох класів (у 2012–2013 навчальному році в різних областях України за проектом працювали 85 перших, 47 других і вісім третьох класів) добре читають (28,7% учнів других класів на кінець навчального року виконали програмні вимоги п'ятого класу щодо темпу читання; 69,7% другокласників – програмні вимоги третього–четвертого класів), із задоволенням складають власні прості та складні задачі різних видів, із захопленням розв'язують олімпіадні завдання з математики, грамотно й каліграфічно пишуть. І, що найголовніше, їм цікаво вчитися, вони з радістю ходять до школи.

У 2013–2014 навчальному році у початковій школі триває етап упровадження всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України». До роботи за проектом у різних областях України долучилися понад 120 загальноосвітніх навчальних закладів. В основній школі на базі Харківської гімназії №169 в п'ятих і шостих проектних класах продовжується дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня за темою «Розробка та апробація навчально-методичного забезпечення

реалізації науково-педагогічного проекту «Інтелект України» в основній школі загальноосвітніх навчальних закладів». Її результати свідчать про доцільність реалізації всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України» у процесі навчання й виховання академічно здібних і обдарованих учнів ЗНЗ II ступеня.

Проведене дослідження засвідчило високу ефективність дидактичної моделі навчання здібних і академічно обдарованих учнів початкової школи, впровадженій в практику роботи проектних класів, навчально-методичних комплектів з базових предметів «Навчання грамоти», «Математика», «Українська мова», «Читання», «Я і Україна», «Навчаємося разом», «Єврика», що підтвердило доцільність подальшого розвитку науково-педагогічного проекту «Інтелект України» в основній школі.

Анотації

Ірина ГАВРИШ, Світлана КИРИЛЕНКО

Інноваційні освітні проекти – кроки до світових стандартів освіти (науково-педагогічний проект «Інтелект України»)

У статті розкриваються пошуки, надбання та перспективи реалізації програми науково-педагогічного проекту «Інтелект України». Аналізуються можливості використання світового досвіду роботи з академічно здібними та обдарованими учнями на засадах меритократичної освіти. Проілюстровано процес впровадження навчального та навчально-методичного забезпечення, створеного у ході реалізації проекту.

Ключові слова: інноваційний освітній проект, інноваційний освітній продукт, меритократична освіта, науково-педагогічний проект «Інтелект України», академічно здібні діти, обдаровані діти.

Ірина ГАВРИШ, Светлана КИРИЛЕНКО

Иновационные образовательные проекты – шаги к мировым стандартам образования (научно-педагогический проект «Интеллект Украины»)

В статье раскрываются поиски, приобретения и перспективы реализации программы научно-педагогического проекта «Интеллект Украины». Анализируются возможности использования мирового опыта работы с академически способными и одаренными учениками на принципах меритократического образования. Проиллюстрирован процесс внедрения учебного и учебно-методического обеспечения, созданного в ходе реализации проекта.

Ключевые слова: инновационный образовательный проект, инновационный образовательный продукт, меритократичное образование, научно-педагогический проект «Интеллект Украины», академически способные дети, одарённые дети.

Iryna GAVRYSH, Svitlana KYRYLENKO

Innovative educational projects are steps to the world standards of education (scientifically pedagogically project «Intellect of Ukraine»)

The article is devoted to the search, acquisition and prospects of realization of the program of the scientifically pedagogical project «Intellect of Ukraine». The possibilities of the world experience with academic apt and gifted pupils on principles of meritocratic education are analyzed. The article is illustrated the process of introduction of the educational and educative and methodological provision, created during the realization of the project.

Keywords: innovation educational project, innovation educational product, meritocratic education, scientifically pedagogical, project «Intellect of Ukraine», academic capable children, gifted children.

